

Posudek diplomové práce Evy Pavlíčkové: K problematice poznání distribuce kamenných surovin na území západního okruhu kultury s lineární keramikou – Remarks on raw material distribution in western LbK culture region during the Neolithic. 85 str. s literaturou, 18 obr., Příloha 1-3 (mapy). Praha 2012, Univerzita Karlova.

Předložená práce se zabývá problematikou distribuce kamenných surovin v neolitu. Autorka si vybrala za zájmové území západní oblast rozšíření kultury s lineární keramikou, přičemž se omezila na území Německa. Téma, které se může zprvu zdát odtažitě od našeho území, velmi užitečně přibližuje nejen širokou škálu surovin, které byly na území dnešního Německa k dispozici výrobcům neolitické štípané a broušené industrie, ale ukazuje také na pohyb těchto surovin, který je jedinečným svědectvím pohybu neolitických populací. Navíc, při aplikaci chronologie neolitu do výše zmíněné problematiky zjistíme, že oblasti, které využívaly vzdálenější zdroje své „distributory“ měnily, a to i v průběhu jedné archeologické kultury. A tak přehled „německých“ surovin a doklady jejich distribuce jsou velmi užitečným příspěvkem nejen z hlediska možného srovnání situace, ale také z hlediska snadné práce s českým textem.

Autorka přistoupila k řešení zadání diplomové práce velmi odpovědně. Svědčí o tom nejen velmi rozsáhlý seznam použité literatury, zahrnující pochopitelně řadu zejména zahraničních titulů, nicméně ani domácí literatura, vztahující se k problému, nezůstala v žádném případě opomenuta.

Mohu s uspokojením konstatovat, že autorka práce správně pochopila význam studia kamenných industrií, včetně otázky určení surovin a jejich distribuce, Naprosto správně poznamenává, že poněkud snazší je určování v případě surovin pro štípanou industrii, suroviny broušené industrie jsou z hlediska laického určování mnohem složitější. Už proto má tak velký, rozhodně středoevropský význam objev zdrojové oblasti suroviny, která nakonec dostala název metabazit typu Jizerské hory. Nejen, že díky datům, získaným v exploatačním areálu máme svědectví o těžební aktivitě v průběhu vývoje kultury s lineární keramikou, ale plošné rozšíření této suroviny v rámci střední Evropy dokládá i existenci živé distribuční sítě.

Přestože k otázkám distribuce se vyjadřuje také autorka předložené práce, přece jen nezbytná poznámka: tato problematika je velmi těžko řešitelná na základě informací, zjištěných archeologickými výzkumy. Jen těžko mohou pomoci řešit otázku, zda distribuci zajišťovaly osady, které měly neomezený přístup k blízkým surovinovým zdrojům, nebo zda vzdálené osady vysílaly své členy za účelem dovozu (resp. donosu) potřebné suroviny.

Stejně tak problematický je i výběr jednotlivých druhů surovin. Jistě hraje svoji roli blízkost suroviny, ale zanedbatelná není určitě ani otázka tradice, estetická hlediska a jiné důvody, které můžeme sice uvažovat, ale které nelze archeologicky postihnout.

Celá práce je uspořádána velmi přehledně a logicky. Autorka v základních částech práce uvádí charakteristiky jednotlivých lokalit v příslušných územních oblastech Německa. Umožní tak čtenáři přehled o nejvyužívanějších druzích surovin s popisem místa jejich výskytu a doklady jejich distribuce. Výborným doplňkem jsou k tomu mapy, které jsou jednak součástí obrazových příloh v textu, tak i jako samostatné přílohy na konci práce. Zde bych jen upozornil, že mapa v příloze 2. Poněkud opomněla graficky vyjádřit kontakt zdrojové oblasti Arnhofen s oblastí západních a středních Čech, kde je výskyt bavorského pruhovaného rohovce (Plattensilex) rozhodně vyšší, než na Třebíčsku a dále v oblasti Wien-Mauer. Nicméně tyto mapy představují vizuální sumarizaci výsledků, k nimž autorka studiem surovin na německém území došla.

Práce je po stránce obsahové i formální vybavena skutečně velmi dobře, psána je srozumitelným jazykem s absencí překlepů či jiných chyb. Obrazové přílohy jsou vypracovány velmi čistě a pečlivě. Ze všech uvedených důvodů doporučuji diplomovou práci Evy Pavlíčkové k dalšímu řízení.

doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Praha, 24.8. 2012